

Granskningsrapport
Datum 2017-11-02
Dnr: 2017/KS 0349

Förskolan Farmarstugan

Huvudman: Tyresö kommun

Förskolechef: Jeanette Knudsen

Granskningen genomfördes: 21 september 2017 - 2 november 2017

Granskning genomförd av:

Annika Johansson

kvalitetscontroller

annika.johansson@tyreso.se

Robert Sirviö

kvalitetscontroller

robert.sirvio@tyreso.se

Granskningsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av granskningen.

Tyresö den 2 november 2017

Catrin Ullbrand

kvalitetschef

catrin.ullbrand@tyreso.se

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Förskolans uppdrag	4
3	Syfte med granskningen	4
4	Metod	4
5	Senaste granskning och uppföljning	5
6	Verksamhetens förutsättningar	5
7	Normer och värden	10
8	Utveckling och lärande	10
9	Barns inflytande	16
10	Förskola och hem	17
11	Övergång och samverkan	18
12	Uppföljning, utvärdering och utveckling	18
13	Referenser	21
	Bilaga 1. Kommungemensam föräldraenkät	22
	Bilaga 2. Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare på förskolan Farnmarstugan	23

Sammanfattning förskolan Farmarstugan

- Tillgången till material som stimulerar till lek och lärande behöver ses över.
- Verksamheten behöver planeras för att ge barn förutsättningar för och möjligheter till ett mångsidigt och sammanhängande lärande.
- Barns möjligheter till att få prova på modern teknik behöver förbättras.
- Förskolan behöver ta fram tydliga skriftliga rutiner för arbetet med barn i behov av stöd.
- Förskolan behöver ta fram skriftliga rutiner för arbetet med barn som har annat modersmål.
- Förskolan behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.
- Förskolan behöver revidera planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta bör åtgärdas omgående (6 kap. 8§ skollagen, 3 kap 16§ diskrimineringslagen).

Kvalitetsnivåer vid granskning är visualiserade genom färgsättning:

	Grön innebär en stark sida hos verksamheten och kan utgöra ett gott exempel för andra.
	Ljusgrön innebär att verksamheten till stora delar håller god kvalitet.
	Gul innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
	Röd innebär att verksamheten uppvisar risker eller brister som behöver åtgärdas.

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 7 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller de fristående förskolorna) vart tredje år. Uppföljning av verksamheterna genomförs minst en gång mellan granskningarna. Granskningen utförs av kvalitetsenheten, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans uppdrag

Alla barn i förskolan har rätt till en likvärdig utbildning av hög kvalitet, oavsett var i landet de bor eller i vilken förskola de går. (1 kap. 9 § skollagen (2010:800), Prop. 2013/2014:148 s. 16). Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. (Lpfö 98, reviderad 2016).

3 Syfte med granskningen

Syftet med granskningen är att ge en nulägesbeskrivning av hur verksamheten på förskolan Farmarstugan arbetar mot förskolans uppdrag.

4 Metod

Beskrivning av verksamheten utgår från kriterierna i en bedömningsmatris. Kriterierna inom respektive område återfinns i en textruta. Både beskrivning och bedömning baserar sig på:

- dokumentgranskning, se Referenser
- observationer av verksamheten
- intervjuer med förskolechef och förskollärare
- analys av enkäter till vårdnadshavare.

Kvalitetsenheten har valt att utgå från resultaten i två enkäter till vårdnadshavare. Dels den kommungemensamma föräldraenkäten som genomfördes i januari 2017 (se bilaga 1) och dels Skolinspektionens förskoleenkät¹ till vårdnadshavare i maj 2017 (se bilaga 2).

Förskolechefen har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

¹ Skolinspektionens enkät via SIRIS (Skolverkets Internetbaserade Resultat- och kvalitets InformationsSystem)-<http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:192:0::NO::>

Granskningsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen, som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden och därefter publiceras den på www.tyreso.se.

5 Senaste granskning och uppföljning

Senaste granskning av förskolan Farmarstugan genomfördes våren 2014. Starka sidor hos verksamheten var arbetet med normer och värden och satsningen på handledning för pedagogerna för att utveckla den pedagogiska dokumentationen.

I granskningen identifierades några områden att utveckla. Det rörde sig om chefsansvaret för antalet medarbetare som översteg 40, samverkan med vårdnadshavare, rutiner för uppföljning av barnskyddsronden, stängslets utformning på gården (stag på insidan), säkerheten kring de branta partierna på berghällen, eftersatt underhåll i förskolans lokaler, den pedagogiska dokumentationen, avsaknad av trådlöst nätverk och det systematiska kvalitetsarbetet.

Brister som konstaterades var avsaknad av hällskydd på tre spisar.

Granskningen följdes upp hösten 2015. I den konstaterades att bristen med avsaknaden av hällskydd hade åtgärdats. På de uppgifter som lämnades av biträdande förskolechefen gjordes bedömningen att förskolan hade vidtagit åtgärder för att för att förbättra arbetet med den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet. Trådlöst nätverk var installerat och uppföljningen av barnskyddsronden hade förbättrats. Säkerheten kring de branta partierna på berghällen hade förbättrats. Enligt uppgift från fastighetsavdelningen (oktober 2017) har inget underhåll gjorts de senaste fem åren. Vi konstaterade vid innevarande granskning att stagen på stängslet sitter på utsidan. Samverkan med vårdnadshavarna hade förbättrats på olika sätt. Chefsansvaret för antalet medarbetare har minskat till 26 i och med ny organisation för förskolorna 1 januari 2016.

6 Verksamhetens förutsättningar

Här beskrivs de förutsättningar som verksamheten har i förhållande till förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

6.1 Styrdokument

6.1.1 Nationella styrdokument

Skollagen² innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolform.

Läroplanen för förskolan³ anger inriktningen på förskolans arbete och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan.

Skolverkets allmänna råd:

- Förskolan, reviderad 2016⁴
- Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet⁵.
- Måluppfyllelse i förskolan⁶
- Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – för skolväsendet⁷.

6.1.2 Lokala styrdokument

Tyresö kommuns kvalitetsledningsmodell⁸ för verksamhetsutveckling.

Nämndmål

Barn- och utbildningsnämnden har identifierat tre delmål som de kommunala förskolorna i Tyresö ska ha särskilt fokus på för att nå målet att Tyresö ska bli en av Sveriges bästa skolkommuner. Målen är att öka trygghet, delaktighet och lärande.

Enhetsmål

Förskolan har enhetsmål och aktiviteter som är kopplade till nämndmålen.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Närmare beskrivning går att läsa under Uppföljning, utvärdering och utveckling.

6.2 Förskolans organisation

Den kommunala förskolan Farmarstugan ingår tillsammans med förskolan Kardemumman i resultatenheten Östra Farmarstigen. På förskolan finns fem avdelningar med totalt 72 inskrivna barn.

Huvudman

Tyresö kommun är huvudman för förskolan Farmarstugan.

² Skollagen (SFS 2010:800). Tillämpliga kapitel för förskolan är 1-6, 8.

³ Läroplanen för förskolan, Lpfö 98, reviderad 2016.

⁴ Skolverkets allmänna råd med kommentarer förskolan, reviderad 2016

⁵ Skolverket allmänna råd med kommentarer. Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet. 2012.

⁶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer. Måluppfyllelse i förskolan. 2017.

⁷ Skolverkets allmänna råd. Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – för skolväsendet.2012.

⁸ [Kvalitetsledningsmodellen](#) (hyperlänk)

-Förskolechef

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en förskolechef som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. (2kap. 9§ skollagen) Som förskolechef får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt. (2kap.11§ skollagen).

Ett aktivt och nära ledarskap skapar goda förutsättningar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Förskolechefens kunskaper om det dagliga arbetet är viktigt för att kunna kommunicera med medarbetarna kring mål och visioner för verksamheten, fånga upp sådant som behöver utvecklas och föra en dialog om lärandemiljön (Skolverkets allmänna råd för förskolan).

Huvudmannen har anställt en förskolechef som är utbildad förskollärare och har arbetat som förskollärare och pedagogisk handledare. Hon har en magisterexamen i barn- och ungdomsvetenskap och har genomgått ledarskapsutbildning.

Förskolechefen tillträdde sin befattning i oktober 2016 och har sedan dess ägnat sig åt kartläggning av både verksamhet och kultur på de båda förskolorna. Hon har hittills lyft upp barnsyn, förhållningssätt, uppdrag och ansvar med pedagogerna som utvecklingsområden.

Förskolechefen har under våren 2017 startat olika nätverksgrupper, där en av grupperna består av förskollärarna från båda förskolorna. Denna grupp kallas för pedagogisk ledningsgrupp/pedagogiskt forum och träffas en gång i månaden. De två andra grupperna består av barnskötare från båda förskolorna och träffas cirka tre gånger per termin. Syftet med nätverksgrupperna är bland annat att ta tillvara alla pedagogers kompetenser så att det i slutändan gynnar barnen.

Förskolläraren

Förskolläraren har enligt läroplanen ett särskilt och övergripande ansvar för kvaliteten i verksamheten och att den kontinuerligt utvecklas. I ansvaret ingår att tillsammans med övriga pedagoger i arbetslaget arbeta för att ge barnens förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens strävansmål (Lpfö 98).

På förskolans arbetar fem legitimerade förskollärare, en på varje avdelning.

Vi intervjuade fyra förskollärare, som berättade att förskolechefen har gett uttryck för sin egen vision för förskolan, men att en gemensam vision för förskolan ännu inte är framtagen. De berättade vidare att det är viktigt med gemensamma och tydliga mål för att kunna utveckla förskolan.

Under hösten 2016 påbörjades en omorganisation av förskolan som innebar att avdelningar bytte lokaler. Enligt förskollärarna har utvärderingen visat på en lugnare och tystare arbetsmiljö och att

lokalerna har kunnat användas effektivare. Omorganisationen har även möjliggjort ett bättre samarbete på respektive sida.

Förskollärarna berättade att de saknar en uppdragsbeskrivning som tydliggör roller och ansvar. De berättade att de gärna vill få en tätare återkoppling från förskolechefen på sin verksamhet. De efterlyste också tydliga dokument och mallar för att gemensamt arbeta med verksamhetsutveckling.

Arbetslaget

På förskolan samarbetar pedagogerna på olika sätt. Främst handlar det om att hjälpa varandra vid avdelningsplanering och pedagogers frånvaro.

Resurser

På förskolan arbetar totalt 14 pedagoger (12,9 årsarbetare) varav 5 arbetar som legitimerade förskollärare (4 årsarbetare). Av barnskötarna är alla utbildade utom en. Till sin hjälp har förskolechefen en administratör tillika barnskötare som arbetar 90 procent inom enheten. Hon fördelar sin tid som administratör 25 procent och 20 procent som barnskötare på varje förskola. Administratören kommer tillsammans med förskolechefen att handleda pedagogerna i IKT⁹. Förskolan har tillgång till vaktmästartjänst fyra timmar i veckan.

Nyckeltal

Nedan redovisas förskolans nyckeltal vid tillfället för granskningen.

Statistik	Förskolan Farmarstugan september 2017. Antal barn: 72
Antal barn per årsarbetare.	5,6
Antal barn per årsarbetande förskollärare.	18
Andel % årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen.	31

6.3 Måltidssituationen

På förskolan arbetar en kock på heltid. Hon berättade att hon använder cirka 35 procent ekologiska råvaror i matlagningen. Hon undviker halvfabrikat i möjligaste mån. Hon bestämmer menyn 2-3 veckor i förväg och varierar måltiderna varje vecka. Soppa serveras någon gång per månad. Till lunchen serveras vatten och tre sorters grönsaker. Grönsaker och ekologisk lättnmjölk serveras till mellanmål och frukost. Matsvinnet är litet och förskolan är ansluten till kommunens matavfallsinsamling.

⁹ IKT-Information- och kommunikationsteknik.

Förskolan följer Livsmedelsverkets riktlinjer för måltidsintervaller.

Vi var med om flera måltidssituationer där barnen gavs möjlighet att ta av maten på egen hand. Pedagogerna uppmuntrade, benämnde och gav beröm. Några av måltidssituationerna hade tydliga inslag av lärande kopplade till matematik och språk. Miljön var genomgående lugn och harmonisk samt samtalstonen normal. På två av avdelningarna användes TAKK-tecken¹⁰ i samband med att maten presenterades.

6.4 Öppettider – tillgänglighet utifrån föräldrars behov

Förskolans öppettider är 06.30-17.30. Vid APT (arbetsplatsträff) en gång i månaden stänger förskolan 16.00. Pedagogerna har fem planeringsdagar per år och verksamheten har stängt fyra veckor under sommaren. Förskolan erbjuder alternativ omsorg då verksamheten har stängt vid APT, planeringsdagar och under sommarstängningen.

6.5 Säkerhet

Om det vid granskningsbesöken framkommer allvarliga risker eller brister i barnsäkerheten rapporterar kvalitetsenheten detta snarast till förskolechefen för omedelbara åtgärder och till barn- och utbildningsförvaltningen för kännedom.

Vid våra observationer både inomhus och utomhus kunde vi konstatera att pedagogerna hade god uppsikt över barnen och kunde ge barnen god omsorg. Vi såg också hur en pedagog uppmärksammade en konfliktsituation bland barn och ingrep för att avbryta den.

Senaste brandutrymningsövning gjordes i oktober 2016. Senast barnskyddsronnd genomfördes i juni 2017.

På förskolan finns en uppdaterad krisärm som innehåller flera olika handlingsplaner som kan utgöra ett gott stöd för pedagogerna i händelse av kris.

Vid tillfället för granskningen kunde registerutdrag uppvisas för all personal som måste uppvisa ett sådant.

6.6 Bedömning

Förskolechefen är utbildad förskollärare och har genom utbildning och erfarenhet pedagogisk insikt.

¹⁰ TAKK-tecken - tecken som alternativ och kompletterande kommunikation.

7 Normer och värden

Bedömningskriterium:

Det finns ett gott förhållningssätt och bemötande som ger ett arbetsklimat som bidrar till att skapa lugn och trygghet som gynnar barnens lärande.

Vid våra observationer såg vi att pedagogerna överlag hade ett gott bemötande mot såväl barn som vårdnadshavare. Pedagogerna var närvarande och fångade upp barns tankar, känslor och intressen. Barnen visade hänsyn, rörde sig lugnt på avdelningarna och de var väl medvetna om vikten av att visa respekt för varandra.

Bedömningskriterium:

Pedagogerna är goda förebilder och ger barnen förhandsinformation om kommande aktiviteter. Detta bidrar till att skapa lugn och trygghet.

Pedagogerna gav förhandsinformation inför olika rutinsituationer och även inför pedagogiska aktiviteter.

Bedömningskriterium:

Pedagogerna använder medvetna metoder och rutiner i arbetet med värdegrunden.

Pedagogerna har nyligen påbörjat arbetet med Tyresös värdegrundsdokument ”En förskola för var och en 2.0”. Arbetet går ut på att förankra värdegrundsarbetet i verksamheten.

Vi observerade att olika metoder i värdegrundsarbetet användes på avdelningarna. Arbetet sker åldersanpassat. I veckobreven skriver pedagogerna att trygghetsarbetet i grupperna är det viktigaste just nu.

På en avdelning får barnen rita självporträtt ”Hur du ser på dig själva”. Den pedagogiska idén är att utgå från barnets syn på sig själv för att barnet sedan ska kunna relatera till andra i sin omgivning.

7.1 Bedömning

Förskolan arbetar med värdegrunden enligt läroplanens intentioner.

8 Utveckling och lärande

Inomhusmiljön:

Bedömningskriterier:

Inomhusmiljön stimulerar barns leklust och inspirerar till ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Barnen har tillgång till ett varierat och formbart material som stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden.

Inomhusmiljön på flera av avdelningarna är indelad i olika stationer. På några avdelningar finns dokumentation uppsatt vid stationerna där man kan läsa stationens koppling till läroplanen.

Barns tillgång till variationsrikt och tillgängligt material varierar mellan avdelningarna. Bygg- och konstruktionsmaterial, återbruksmaterial och naturvetenskapligt samt teknikmaterial behöver ses över och tillföras för att på ett bättre sätt bjuda in barnen och utmana deras lärande. Pedagogerna berättade att det ibland är svårt att ge barnen utmaningar eftersom lämpligt material saknas.

Utomhusmiljön:

Bedömningskriterium:

Utomhusmiljön, både kring förskolan och i den kringliggande naturen, ses som förskolans pedagogiska rum och ger möjligheter till lek och lärande.

På förskolans tre gårdar finns olika pedagogiska rum som ger olika möjligheter till lek och lärande. Vi observerade pedagoger som var aktiva i barns lek och utforskande inom naturvetenskap, teknik och skapande, men vi såg också pedagoger som inte var aktiva med barnen.

Verksamhet:

Bedömningskriterium:

Det finns ett genomtänkt och sammanhängande temainriktat arbetssätt där barns lärande kan bli mångsidigt och där de kan få ta del av läroplanens olika målområden.

Förskolan arbetar sedan föregående termin utifrån det övergripande temat ”De fyra elementen”. Varje avdelning har valt att arbeta med kortare eller längre projekt inom temat. Tisdag till torsdag är schemalagda som projektdagar. Vid granskningsbesöken hade endast en avdelning hunnit starta upp sitt projekt. Projektet handlade om vatten och barnen arbetade med projektet i smågrupper. Vi observerade hur barnen utmanades och stimulerades i sitt lärande om volym och vikt. Utforskandet gjordes med hjälp av båtar, stenar, trattar och vattenkannor. Pedagogen berättade hur ett av barnen förundrades över hur det kom sig att en sten sjunker när den läggs i vatten, men om stenen läggs på en båt så flyter den.

Bedömningskriterier:

Verksamhetens innehåll organiseras så att sammansättningen av barngrupperna skapar förutsättningar för att följa barn och deras lärande. En planerad och organiserad verksamhet är viktigt för att ge barnen uppmärksamhet och skapa en god lärmiljö.

Vi såg att organisation och rutiner för verksamhetens genomförande fanns på plats, men att den planerade verksamheten för att skapa en god lärmiljö inte riktigt kommit i gång ännu på de flesta avdelningar. Enligt pedagogerna berodde detta på att planering, genomförande och reflektion har varit svårt att få till på grund av pedagogers frånvaro. De berättade vidare att verksamheten fortfarande lägger stor vikt vid att få ihop grupperna och skapa relationer i det fortsatta trygghetsarbetet. I detta arbete ingår att pedagogerna observerar lärmiljön och barns intressen.

På inskolningsavdelningen såg vi en tydlighet i hur verksamheten har organiserats för att skapa möjligheter till att uppmärksamma och tillhandahålla en god lärmiljö för barnen. Pedagogerna var närvarande med barnen och uppmärksammade och bejakade varje barns behov. Pedagogerna hade tydliga rutiner och arbetssätt i sitt arbete med barngruppen.

Två avdelningar har fått i uppdrag att påbörja ett samarbete där barnen kan gå mellan avdelningarna och på så sätt få ökade möjligheter till en god lärmiljö. Samarbetet ska också leda till att barns inflytande över sin dag på förskolan ska öka. Arbetet har enligt pedagogerna inte kommit vidare eftersom möjligheter till gemensam reflektion och samarbetets förankring hos pedagogerna inte har genomförts. Vi ser en skillnad mellan dessa avdelningar i vad barnen erbjuds i lärmiljön.

Bedömningskriterium:

Verksamhetens aktiviteter stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden. IKT¹¹ integreras i verksamheten.

Vi observerade aktiviteter i samband med samlingar, lek, skapande, vattenlek, utomhusverksamhet och måltider. Aktiviteterna var kopplade till flera av läroplanens målområden. Vi såg hur barnen fick tillit till sin egen förmåga då de involverades i vardagsarbetet på förskolan. Exempel på detta var att de uppmuntrades till att ta ansvar för dukningen, hämta saker i andra delar av huset, använda och undersöka enkel teknik i vardagen.

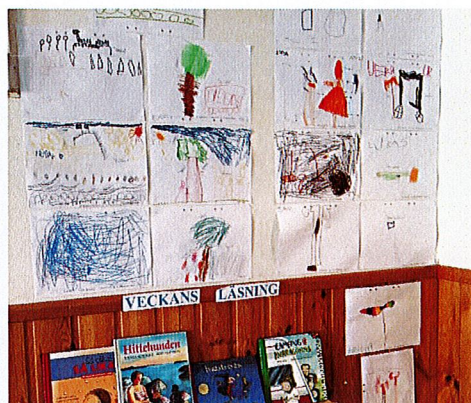
Språk- och kommunikationsaktiviteter med inslag av sång, rörelse, berättande, frågeställningar och TAKK-tecken användes i den dagliga verksamheten. På tre av avdelningarna delade pedagogerna in

¹¹ IKT- Informations- och kommunikationsteknik.

barnen i smågrupper för att skapa möjligheter till samspel och lärande samt att ge barnen ökat talutrymme.

Här ges barnen möjlighet att visuellt se vad som händer med ett löv. Barns funderingar och frågor skapar en förståelse för naturens kretslopp.

Barns kommunikativa förmåga kan uttryckas på olika sätt. Här har barnen genom teckningar tolkat och förmedlat innehållet i en bok.

På en av avdelningarna gavs barnen möjlighet att använda QR-koder¹² för att höra kända barnsånger på andra språk och för att bli länkade till UR:s program ”Bästa bokstaven”. I programmet presenteras och ljudas varje bokstav i alfabetet.

Varje avdelning har tillgång till en bärbar dator och en lärplatta. Vi såg att de digitala verktygen användes vid några enstaka tillfällen. Lärplattan användes av en pedagog för att ta bilder av barnens lek. Detta bidrog till att barnen blev nyfikna på både på lärplattan och bilderna, vilket ledde till en spontan reflektion och språkövning mellan barnen och pedagogen. Mobilkameran användes vid ett tillfälle för att dokumentera en aktivitet med såpbubblor och en pedagog uppmuntrade barnen att söka information genom att googla på lärplattan.

¹² QR-kod – QR betyder Quick Response och är en sorts tvådimensionell kod för optisk avläsning. Koden kan scannas med hjälp av en smartphone eller en surfplatta och rymmer både ljud, text eller video.

Här har barn fått utforska naturvetenskap och teknik genom att göra jättesåpbubblor med pinnar och snören. Barnens hypoteser utmanades av de öppna frågorna som pedagogen ställde.

8.1 Dokumentation av barns lärande

Bedömningskriterier:

Barngruppens och det enskilda barnets lärande och utveckling behöver dokumenteras, följas upp och analyseras. Barnen får reflektera över det egna lärande och görs delaktiga i dokumentationsarbetet.

På förskolan tog vi del av både enskild dokumentation och gruppdokumentation. På en av avdelningarna såg vi hur varje enskilt barns dokumentation synliggjordes utifrån deras val och intressen under inskolningsperioden. Pedagogerna berättade att kommande dokumentation ska tydliggöra hur barnets fortsatta intresse fortskrider och/eller om barnet får ett förändrat intresse. Dokumentationen är uppsatt i barnhöjd, vilket gör att dokumentationen skapar en naturlig mötesplats där barnen blir delaktiga i sitt eget och andras lärande.

På några avdelningar såg vi hur barns olika uttrycksätt hade dokumenterats. Exempel på detta var självporträtt och målningar som beskrev hur barn tänker kring klassisk musik och sagor de lyssnat på. Ett annat var hur barnen med egna ord fått beskriva sina upplevelser från en utflykt. Inför utvecklingssamtalet dokumenteras det enskilda barnets lärande och utveckling. Förskolan har ingen gemensam mall att utgå från, vilket gör att strukturen på barnens utvecklingssamtal ser olika ut.

Självporträtten ger uttryck för hur barnet ser på sig själv och bidrar till att utveckla kroppsuppfattningen och skapandeförmågan.

Musik i förskolan kan förmedlas på olika sätt. Barn uppmärksammas på att det finns olika sorters musik.

8.2 Barn i behov av särskilt stöd

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. (Skollagen 8 kap. 9 §)

Förskolan har ett dokument med rubriken ”Skriftliga rutiner med barn i behov av stöd”. Dokumentet består av några punkter i rubrikform på aktiviteter/åtgärder när det gäller särskilt stöd. Utöver rubrikerna finns ingen tydlig beskrivning av hur verksamheten ska arbeta med barn i behov av stöd.

Förskolechefen berättade att hon vill ha en inkluderande miljö för alla barn, inklusive barn i behov av stöd. Det finns inga resurspedagoger på förskolan, alla barn är allas barn. Enligt henne går det i stället färre barn på de avdelningar där det finns barn i behov av stöd.

8.3 Barn med annat modersmål än svenska

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. (Skollagen 8 kap. 10 §)

Förskolan saknar skriftliga rutiner för arbetet med barn som har annat modersmål än svenska. Sju procent av barnen har ett annat modersmål.

I barnens miljö på en av avdelningarna finns QR-koder som ger barnen möjligheter att höra kända barnsånger på andra språk. Vi observerade en samling där barnen fick räkna på engelska och spanska. TAKK-tecken användes och fanns synliggjorda i miljön.

8.4 Bedömning

Tillgången till material som stimulerar till lek och lärande behöver ses över.

Verksamheten behöver planeras för att ge barn förutsättningar för och möjligheter till ett mångsidigt och sammanhängande lärande.

Barns möjligheter till att få prova på modern teknik behöver förbättras.

Förskolan behöver ta fram tydliga skriftliga rutiner för arbetet med barn i behov av stöd.

Förskolan behöver ta fram skriftliga rutiner för arbetet med barn som har annat modersmål.

9 Barns inflytande

Bedömningskriterier:

Barnen görs delaktiga och har inflytande i planering av verksamheten, dess material och utformning av lärmiljön. Barn tar eget ansvar för miljön.

Vi observerade att barnen ges möjligheter till delaktighet och därigenom inflytande i olika sammanhang. Bland annat gjordes barnen delaktiga i valet av sånger på samlingar. De gavs även möjligheter till inflytande över innehållet i kommande aktiviteter.

Barn fick agera dukvärdar och presentera dagens lunch för sina kamrater.

Vi såg att barnen hade inflytande över att låta pågående arbeten med lego lämnas i fred genom att markera detta med hjälp av ”Arbete pågår-skyltar” .

Barnen gavs möjligheter att vara en del i hela vardagsarbetet på avdelningarna. De fick följa med pedagoger vid hämtning av material på annan avdelning och de fick olika ansvarsuppgifter i samband med detta.

Bedömningskriterium:

Barnen görs delaktiga i dokumentationen av verksamheten.

Barns delaktighet i dokumentationer synliggjordes med bilder, alster och barns tankar kring det som dokumenterats. Vi observerade att barnen på en avdelning fick bestämma hur de skulle utforma sina självporträtt, bara ansikte, ansikte och hals eller hela kroppen. På inskolningsavdelningen finns barnens enskilda dokumentation uppsatt på väggen.

9.1 Bedömning

Förskolan arbetar med barns inflytande enligt läroplanens intentioner.

10 Förskola och hem

Bedömningskriterier:

Det finns fungerande former och rutiner för samarbete med hemmet. Föräldrar får information om förskolans mål och sätt att arbeta. Föräldrar har möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet.

Förskolan har fungerande former och rutiner för samverkan med hemmen. Alla avdelningar har ännu inte kommit i gång med sina veckobrev.

Representanter till föräldrarådet har valts på föräldramötet i september, men rådet har ännu inte haft något möte.

Vårdnadshavarna har erbjudits att lämna synpunkter på verksamheten vid två tillfällen under 2017. Dels den årliga kommungemensamma enkäten och dels Skolinspektionens förskoleenkät till vårdnadshavarna i samband med Skolinspektionens granskning av förskolor och dess ledning i Sverige. Resultatsammanställningarna framgår i bilagorna 1 och 2.

Den kommungemensamma enkäten (se bilaga 1)

Jämfört med föregående år så har de egna resultaten 2017 försämrats inom samtliga sex målområden (det sjunde målområdet tillkom 2017). Särskilt målområdet Styrning och ledning där påståendet ”Jag har förtroende för förskolechefen” har försämrats från 67 till 38 procent.

Jämfört med kommunsnitten så ligger förskolan Farmarstugans resultat under inom samtliga sju målområden 2017.

Skolinspektionens enkät till vårdnadshavarna (se bilaga 2)

Skolinspektionen enkät har gått ut till 16 förskolor i Tyresö kommun. I resultatet för Farmarstugan, som framgår i bilaga 2, är det särskilt området om ”Anpassning efter barnets behov” som utmärker sig i jämförelse med övriga enheter i Tyresö och riket. Inom området finns bland annat frågorna om problem med bemanningen på förskolan och om det finns tillräckligt mycket personal på förskolan. Farmarstugans resultat i båda dessa frågor ligger långt under snitten för deltagande förskolor i Tyresö och jämfört med riket i övrigt.

Jämfört med kommunsnittet och riket i övrigt så ligger resultaten för förskolan Farmarstugan under inom samtliga sex målområden.

10.1 Inkomna synpunkter från medborgare (vårdnadshavare)

I kommunens synpunktshantering finns en synpunkt registrerade under det senaste året på förskolan. Den är kopplad till ett barns trygghet.

11 Övergång och samverkan

Bedömningskriterium:

Det finns tydliga rutiner för samarbetet kring övergång mellan förskola och mottagande förskoleklass.

Kommunen har riktlinjer vid övergången från förskola till förskoleklass. Förskolechefen gav uttryck för att riktlinjerna inte följs av skolorna. Enligt henne gör de mottagande skolorna olika, vilket skapar merarbete för överlämnande pedagoger på förskolan.

12 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. (Lpfö 98).

Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att bland annat systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. (Allmänna råden Skolverket).

Bedömningskriterier:

Delarna i det systematiska utvecklingsarbetet bildar en helhet. Det går tydligt att se att resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet.

På förskolan finns delar av det systematiska kvalitetsarbetet på plats. Det finns rutiner och verktyg för faserna planering och genomförande men det är inte tydliggjort hur förskolan följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten. Det finns ett årshjulet men det är i sin nuvarande form inte förankrat hos pedagogerna.

I Bestyr¹³ har förskolechefen gjort en kartläggning av verksamheten för att skapa en nulägesbeskrivning i förhållande till nämndmålen. Nulägesbeskrivningen är inte framtagen utifrån tidigare aktivitetens effekter i verksamheten. Utifrån nulägesbeskrivningen har förskolechefen skapat 25 aktiviteter kopplade till nämndmålen. Målen och de aktiviteter förskolan ska arbeta med under läsåret är inte kända av pedagogerna. Förskolechefen gav uttryck för att hon vill mycket, men att hon nu har landat och förstått att hon måste prioritera vissa av aktiviteterna. Nu behöver hon få pedagogerna mer delaktiga.

Tid finns avsatt för avdelningarnas reflektionsmöten. APT och nätverksgrupper sker med enhetens andra förskola för kollegialt lärande. Vid vår intervju med förskollärarna gjorde vi bedömningen att arbetet med verksamhetsuppföljning inte prioriteras.

På förskolan finns ett dokument som beskriver kvalitetsarbetet. Dokumentet beskriver arbetet med veckobrev, månadsanalys, terminsutvärdering och förskolechefens vision om det förhållningssätt som ska råda på förskolan. Gemensamma mål för hela förskolan, där pedagogerna har varit delaktiga i arbetet, har inte utarbetats. Förskolechefen berättade att en gemensam målbild för förskolan håller på att utarbetas.

Veckobrevets struktur är lika för varje avdelning och omfattar en beskrivning av nuläget och hur man går vidare med verksamheten på respektive avdelning. Underlaget från veckobrevet ska ligga till grund för månadsanalysen. I nuläget har endast en avdelning skickat höstens första veckobrev.

Månadsanalyserna utgår från några frågeställningar som pedagogerna ska reflektera kring för att komma fram till hur de ska gå vidare. Vid vår intervju med förskollärarna gjorde vi bedömningen att arbetet med månadsanalyserna ännu inte var förankrat. Då underlagen för avdelningarnas månadsanalys inte görs kontinuerligt försvåras verksamhetsuppföljningen och därmed säkerställandet av kvalitet och utveckling i verksamheten. För att utveckla verksamheten och komma vidare med barns utveckling och lärande behöver pedagogerna bli delaktiga och ta initiativ i kvalitetsarbetet.

¹³ Bestyr- Tyresö kommuns beslutsstödsystem.

Kompetensutveckling

Bedömningskriterium:

Pedagogernas kompetensutveckling utgår från behov och resultaten i det systematiska utvecklingsarbetet.

Pedagogerna får olika kompetensutveckling utifrån det behov som finns i verksamheten.

Förskolechefen berättade att de pedagoger som får kompetensutveckling inom ett visst område ska sprida vidare sina kunskaper till övriga pedagoger på APT och andra möten. Aktuella områden inom kompetensutveckling:

- Handledning från RUC för arbete med barns språkutveckling.
- Deltagande i kommunens nätverk för kollegialt lärande.
- Utbildning i regi av Reggio Emilia för att öka kompetensen att både tydliggöra och synliggöra verksamheten för barn, vårdnadshavare och pedagoger.
- Handledning från autismcenter.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan har en plan mot kränkande behandling och diskriminering med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen som revideras varje år ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (Skollagen 6 kap. 8).

Nya regler för aktiva åtgärder i diskrimineringslagen gäller från och med 1 januari 2017. En nyhet är att alla diskrimineringsgrunder omfattas när det gäller kraven på aktiva åtgärder. (Diskrimineringslagen 3 kap.)

På förskolan finns en plan mot diskriminering och kränkande behandling daterad 2016-01-07. Planen ska årligen revideras, vilket förskolan inte gjort.

12.1 Bedömning

Förskolan behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolan behöver revidera planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta bör åtgärdas omgående (6 kap. 8§ skollagen, 3 kap 16§ diskrimineringslagen).

13 Referenser

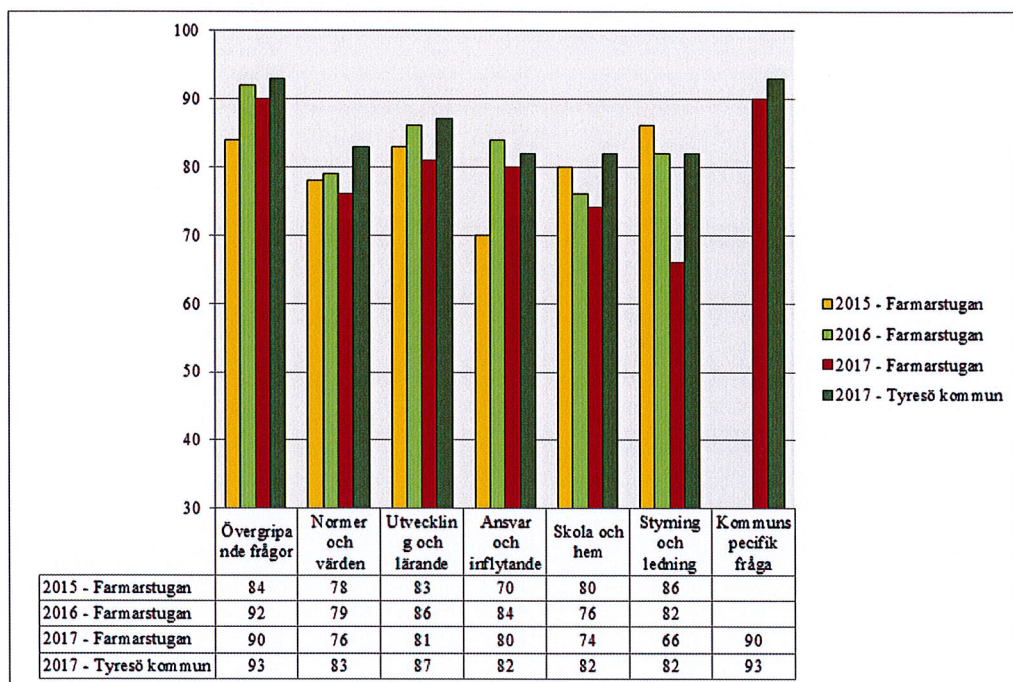
Allmänna råd Skolverket.
Barn- och utbildningsnämndens nämndmål 2017, Tyresö kommun.
Barnkonsekvensanalys.
Barnskyddsround. 17-06-12.
Beskrivning av hur vi hanterar inkomna synpunkter.
CMA-enkät (den kommungemensamma föräldraenkäten) 2017.
Dokumentationsmatris.
En förskola och skola för var och en 2.0.
Förskolechefens beskrivning av vision och kvalitetsarbete.
Förskolechefens presentation av mål, uppdrag och organisation (odaterad).
Information om hösten 2017.
Inför utvecklingssamtalet (mall).
Kvalitetsarbete och vision (beskrivning).
Läroplan för förskolan, Lpfö -98, reviderad 201.6
Målstyrning 2017.
Organisationsstruktur förskola (veckostruktur)
Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Upprättad 2016-01-07.
Planering och reflektion (mall).
Planeringsdagarna i augusti 2017 (program).
Skolinspektionens förskoleenkät (vårdnadshavare) våren 2017.
Skollagen (2010:800).
Skriftliga rutiner med barn i behov av stöd.
Tyresö kommuns kvalitetsledningsmodell för verksamhetsutveckling.
Uppföljning av månadens arbete (mall).
Veckobrev.
Årshjul.
Öppnings- och stängningsrutiner.
Östra Farmarstigens organisation.

Bilaga 1

Varje år genomförs en enkät där föräldrar får svara på frågor om förskolans verksamhet inom olika områden. Senaste enkät genomfördes i januari 2017. Nedan presenteras resultaten inom olika områden.

Sammanställning av föräldraenkät förskolan Farmarstugan

Svarsfrekvens 2017 – 72 % Antal svarande: 52

Bedömning enligt skala i procent: Stämmer mycket bra Stämmer ganska bra Stämmer ganska dåligt Stämmer mycket dåligt Vet ej

Tabellen ovanför visar de gemensamma värdena för:

Stämmer mycket bra och stämmer ganska bra

Frågorna handlar bland annat om:

Övergripande frågor - Nöjdhet med och rekommendation av verksamheten.

Normer och värden - Barnens trygghet och värdegrundsarbetet på förskolan.

Utveckling och lärande - Barnens trivsel och stimulans samt engagemang hos Pedagogerna.

Ansvar och inflytande - Uppmuntran till ansvar och inflytande.

Skola och hem - Samarbete och kommunikation mellan föräldrarna och förskolan.

Styrning och ledning - Pedagogernas kompetens och förtroende för ledningen.

Kommunspecifik fråga – Senaste föräldraenkäten har utökats med en kommunspecifik fråga. Frågan som ställs är om barnet äter maten i förskolan.

Bilaga 2

I samband med Skolinspektionens regelbundna tillsyn av 736 förskolor i landet hösten 2017 erbjöds bland annat vårdnadshavarna på Farmarstugan förskola att svara på en enkät. 40 av förskolans vårdnadshavare svarade på enkäten, vilket motsvarade 53 procent av vårdnadshavarna. Enkäten bestod av frågor kring sex målområden. Varje målområde innehöll tre delfrågor. Det högsta indexvärdet var 10 och det sämsta 0.

Sammanställning av Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare på förskolan Farmarstugan

Svarsfrekvens 2017 – 53 % Antal svarande: 40

